

Şeyhmus CİÇƏK

Hoyat bir ehtiradır.
İnsanların, heyvanların, hotta bitkilərin bəco ehtirası var.
Bir qardolun qar ehtirası.
Bir sarmaşğın divar ehtirası.
Günəbxanın günəş, yosunların qaya ehtirası.

Atların rovan qaçmaq ehtirası, göyərçinlərin uçub takla atmaq ehtirası, bülbüllərin gül ehtirası, araların çiçək, qarışqaların çalışmaq ehtirası.

Bos insanlar?!
İnsanların ehtiraslarını saymaqla bitməz. Xəsislərin mal ehtirası, dofino axtaranların xozino ehtirası, çilğınların macora ehtirası, sürot ehtirası.

Birinin idman, birinin səyahət ehtirası, aşqıların saz, şairlərin söz ehtirası.

Və ovçuların ov ehtirası.
Baliq ovu, oluk ovu və koklik ovu.

Beləcə, deyə bilərik ki, monim uşaqlıq koklik ovlamağı ehtiras halına gətirmiş bir ailənin içində keçdi.

Atam kokliklərinin uşaqları qədər sevord.

Quşların sularını, yemlərinin osla osklik etməzdi. Anam biza, atam kokliklərə baxmağı özlorino peşo etmişdilər.

Ösündə, atam çox yaxşı insandı, kimsənin malında, mülkündə gözü yoxdu, kin, ədəvət bilməzdi, hor kos onu sevərdi, zara-fəteli, xoş söhbət biriydi.

Kişilərin bel sapıyla arvadlarını döydüyü bir zamanda, atam no anama, no bizo bir çirtmə vurdugunu, bir pis söz söyliydini xatırlamıram.

Ah, onda birco bu ov ehtirası olmasaydı, hor kos kimi iş-gücünü baxa bilsəydi, əvo yiyəcəək, əyin-başımıza paltar ala bilsəydi.

Suların dörd-beş kilometr uzadıqda quyuvaran dövşə zaman kokliklərinə toxunan olsaydı, atam alomi bir-birino qatardı, çünki atam əvo gəldiyində hor şeyi yerli-ya-taqlı öyrəndi, çünki kokliklər atamı bəzərgərməz deyirik bir soslo ölməyo qəbir, bizi atama şikayət edordilər və atam - yəno bu koklikləro kim toxundun, - deyib açıqlanırdı.

Kəndə onun kimi ov ehtirası olan dörd-beş dostuyla, "mahmleç" adını verdikləri, boyaz bezdən hazırlanmış, iki odad qofəs tutan çantalarını çiyinlərinə alıb, dağların, qayalı yamaclarını yolu tutardılar.

Şeyhmus CİÇƏK Türkiyənin seçilən fərqli şairlərindən biridir. Uslubu, orijinal yazı tarzi ilə oxucularını və ədəbi tənqidin diqqət mərkəzindədir. 2017-ci ilin iyununda onun bir silsilə şeirini "Ədəbiyyat qəzeti"nin oxucularına təqdim etmişdim. O təqdimdəki bir-iki cümləni burada təkrarlamıq istəyirəm: "Gözəlmiş Türkiyənin sürətli gəlişiminin önünü kəsmək üçün məqsədyönlü şəkildə kürd-türk qovğasını kürikləyən, zənnimcə, bu iki topluluğun necə ədəb-dırnaq kimi ayrılmaz olduqlarını hesabə almamışlar. Əslən kürd olan Şeyhmus türkcəni yalnız on yaşından sonra öyrənə bilmisdir. Şeyhmusun minalında deyə bilərik ki, istedad vardırsa, day üstündə belə göyərması qaçılmazdır. Bir də şair olanı hardasa bir şeirdən, hətta bir mizanısından da tanımaq mümkündür. O, tək birco misradan istedadın varlığını qoxusu gəlir və o tək birco misra sahibinin zamanışı yolculuqda sənət pasportu olur.

İlk tanışlığımızdan Artvin şeir festivalından keçən dörd ildə mənə göndərdiyi şeirlərdən Şeyhmusun seçilən, fərqli şair olduğunu könül rahatlığı ilə izləyirəm.

Anama 23 iyulda ünvanıma göndərdiyi bir mesaj məni təəccübləndirdi: "Hocam, bir kaç hikayə yazdım, bir tanesini sizə atım, zamanınız varsa, dəğərləndirirsəniz, sevinirəm...".

Hekeyəni havasla oxudum və bu hekeyəni "Ədəbiyyat qəzeti"nin oxucularının da oxumasını...

Məmməd İSMAYIL

Bözön günortadan sonra, bözön də gəco saat üçdə dadlı yuxularını bölüb qarənliyə məhəl qoymadan altı-yeddi kilometr uzaqlıqda dağlara, koklik ovlamağa gedordilər.

Elo ov tufəngiylə bir çəporin, ya da kol-kosun arxasında gizlənorək hor səforində sakkiz-on koklik yaxaladıqları olmazdı.

At quyrugundan kosdikləri uzun qılları hörör, komənd kimi tolo halına gətirər, bir iplo hamısını bir-birino bağlayardılar, hor tolonin dik durması için yanına bir kiçik ağac mixçə çaldırdılar.

Və ayda on çox iki dənə koklik tuta birlirdilər, tutduqları da homişo erkək kokliklər olardı.

Atam dişi koklik vuranlara çox əsəbilo-şördi. "Bunlar belə gətso kokliklərin soyunu kosocoklər", - deyib durardı.

Babam bir gün yəno əvo getmişdi, qardaşımın boğazı şişmiş, qızdırması qalxmışdı, məşimmin olmadıyı, hakimo gətməyün xoyal olduğı bir zamanda tok çaro qonşu kondokki taxta qaşışın sapıyla badamçılqarı partıdan yaşlı bir xalanın yanına gətməkdə.

Anam bibimi də yanına alıb qonşu kəndin yolunu tutular, axşamə doğru geri döndükleri zaman qardaşımın ağzı qan çindəydi, evdə so yox, yemək bişməmiş.

Bir az sonra atam da belindəki koklikləriylə ovdan döndü və anam bu dəfo üsyan bəyragını qaldırdı: "Ya bu gündən əvo gətməyib biraaxcaqdın, ya da mən bu evdə bir gün də qalmaram", - dedi.

Bunu gərən atam "yaxşı, yaxşı, sakit ol, bir daha gətməyün" dedisə də, anam işini mihəkmə tutmaq istədi: - Gal, oğlum, - dedi, anamın peşino düşüb molların evinə vardıq, anam molların xanımına bütün dördini anladı.

Molların xanımı: - Narahət olma, boy ofəndiyo deyorəm sizə gələr, erin mollaya səv versə, dünyasında sözümdən çıxıb koklik ovına gətməz, - deyib anama təskinlik verdi.

Axşam namazından sonra qapımız dö-yüldü, molla başının dostasiyo içəri girdi, salam verib oturdular.

At ilk çay tokamını molların önünə qoyana qədər, havadan-sudan, ordan-burdan söz açıb ov mövzusuna girmədilər...

Molla: - Çayımı içməyocəyom, Mahmud kişi, ya bir daha əvo gətməyocəyosiz səv, ya da bu çayın burada da qalacaq, - dedi.

Atamın cavabı sanki öncədən hazır idi: "Vallah, mən özüm də buraxmaq istəyirəm, amma bu söz dəfo olsun, sabah mənimlə birlikdə siz də əvo gəlin, geri döndüyümüz-də sözümləş söz olsun, son no deson, mən onu da edocəm, - dedi. Molla ofıradındakılara, sonra dönuib bizo -evdikilərin pərişan halına baxıb: Danışdıq, - dedi.

Ertəsi gün günorta namazından sonra bəşdəki sarığı, uzun saqqalıyla molla eviminiz ömündə göründü.

Atam koklikləri mahmelayo yerləşdirdi, tam horokt edocokləri zaman anama döno-

Ehtiras

HİKAYƏ

rok: - Axşam bizə yazıp dövgəsi hazırla, molları evinə əvə göndərosi ha deyilik, - dedi.

Mən də arxalarınca yüyürüb: - Ata, bu son ovçuluğundu bir daha gətməyocokson, icazə ver mən də sizinlə gedim, - dedim.

Atam: - Haydı, sən də gəl, - cavabını verdi.

Borabər dağların yolunu tutduq, saat yarımdan sonra palıd ağaclarıyla dolu bir vadiyə çatdıq, atam "kokliyimizi buraya qoyacaq-ıq", - deyib quşu bir daşın üstünə qoydu, arxasını ağac parçalarıyla qapatdı, toləlori ön tərəfo düzdük, sonra olli metr uzaqlıqdakı daşlarla hörülmüş, kümo dedikləri yerə gedib kəmonin içində gizləndik.

Bir az sonra bizim koklik kur səslə "Kakabo, kakabo" deyo ötməyo başladı.

Qarşı yamacda bir yabanı çöl kokliyi bizim kokliyo cavab verdi, get-gədə satmaşğın, bir-birino söz atmağın dozasını artırdılar, "səyüşlər", həqəratlar" havada uçur kimiydi, yabanı koklik üstümüzədu çərəkən atam, "molla ofəndi, molla ofəndi, əşağı əyilin", - dedi, üçümüz birdən yerə oyıldık, koklik bizi gərmodən toləlorin olduğı yerə endi.

Bizim koklik "Haydı gəl, haydı gəl" deyərək yabanı kokliyi toləlorə tərəf çökirdi.

O zaman bir anlıq düşündüm ki, insanlar polisə də, molla komolərə də dindirə zamanı dil-dil ötdüklerində suç oqlarlarını oqla verirlər.

Bizim koklik də ötdükco öz cinsindən olanı oqla verməkəddiydi.

İnsanlar arasında tok-tük adamlar qohumlarını, kimi kondlisti, kimi din qarəduş, kimi də votəninəni satır, amma beləlorinin sayı mində bərdirsə, satqın kokliklərin sayı yüzdə yüzdür.

Bu qədər səs gözəl, görüntüsü gözəl olan bir quşun huyu niyo bu qədər pisdir, gərəson?!

Kokliklər bir-iki dəfo qarşı-qarşıya gəlib bir-birino fükəlorini qabardılar, sonra no oldusa yabanı koklik göldiyi kimi də uçub gətdi.

Atam: - Yəqin, toləlori forq etdi ki, uçub gətdi, - dedi.

Bizim koklik yəno meydan oxumağa, dil-dil ötməyo başladı, bu dəfo başqa bir ya-

banı koklik onun səsinə səs verdi, çox gəymədi ki, özü də bizim tərəfo uçub gəldi. Atam: - Molla ofəndi, əyilin, əşağı əyilin, - dedi.

Molla ilo bərabər biz də oyıldık, molların boynu səvbi mükəfatlandırmağı da unutmadı. Daha sonra üçümüz də ahəsto-ahəsto evimizin yolunu tutduq.

Atam qalxıb kokliyin təloyə düşdüyü tərəfo doğru qaçdı, biz də peşino düşdük, üsülluco səvincə qarşıq bir hərəkətlə kokliyi cinsindən çıxarıb ehtiyat qəfəso qoydu. Sonra cinsini satıb təloyə saldıran bizim kokliyin boynunu səvbi mükəfatlandırmağı da unutmadı. Daha sonra üçümüz də ahəsto-ahəsto evimizin yolunu tutduq.

Evo çatanda günəş batmaq üzrəydi, atam koklikləri evə biraaxdıqdan sonra molla ilo moscido gətdilər, axşam namazından sonra yəno bizə gələcəkəddilər.

Anamın kefi yerindəydi, bu gündən sonra ori ovçuluq etməyəcəək, evin iş-gücüylo məşğul olacağıq.

Ona gərə də şad-xürrom damın üstünə kilim sərbi bir-iki yaşyq və mütəkkə loyuno, süfrə açdı, bizim "teş" dediyimiz yazıp dövgəsiylə dolu loyoni süfrənin ortasına qoydu, qaşqı və çörəkləri də yanına düzdü. Dənə molları "buyur" ctdi, başladılar yazıp dövgəsinə qaşqılamağa. O anda xuruzumuz qonduğı tarın küncindən, partılyıla üstümüzədu çərəkən, parılyıla üstünə düdü.

Molla uçuran yabanı koklik olduğunu zənn eddi: "Oyilin, əyilin", - deyib loyono doğru ayıldı, ayılmıyo ilo də molların boyaz saqqalı dövgəmin içinə batdı. Başını qaldıranda aryan saqqalından Manavqat şələsisi kimi loyoni çinə axdı.

Molların but-bonzi ağarmışdı, öncə bir az duraxladı, sonra atama dönorək: - Mono bax, Mahmud ofəndi, mən bir gün soniməlo əvo gətdim, düşdüyüm halə bax, sən illərdi gədirson, buraxa bilməzson öləno qədər, davam et, - dedi. Anama tərəf dönorək: - "Qızım, günəhima baxma, mən bundan sonra ona ovçuluğı burax söyliyo bilməyom", - deyib evinin yolunu tutdu.